

FILMES ÁTJÁRÓ A MÚLTBA – A MAGYAR NÉMAFILM KORA

– sztárok–fotók–plakátok–filmek –

2011. augusztus 4. – szeptember 25.

MŰCSARNOK / MENÜ PONT GALÉRIA

Az Európai Filmes Átjáró – **European Film Gateway /EFG/** – 2008 szeptemberében elindított európai uniós projekt, melyben 14 ország 20 filmarchívuma, filmmúzeuma, filmes intézménye vállalt szerepet. Célja, hogy az európai filmörökség minél nagyobb része hozzáférhetővé váljon a nagyközönség számára. Az első három év munkájának eredménye 790.000 digitalizált filmes dokumentum, melyek között filmek, fotók, plakátok, írásos és hangos anyagok egyaránt szerepelnek. A Magyar Nemzeti Filmarchívum 1000, a némafilm és a hangosfilm első korából származó fotó és 1200, a kezdetek és a 90-es évek között készült filmplakát hozzáférhetővé tételét vállalta. A kiállítás kihelyezett multimédiás terminálján a most induló EFG portál tartalmába tekinthetnek be az érdeklődők, valamint kiállítunk a magyar anyagból egy reprezentatív fotó- és plakát-válogatást.

A némafilm történetének sajnálatos és sajátságos velejárója, hogy a filmek jelentős része az idők folyamán megsemmisült, elveszett. Éppen ezért elsősorban az ezzel foglalkozó szakemberek, de a filmet szerető civil érdeklődők számára is fontos és izgalmasak a filmek életét kísérő dokumentumok: forgatókönyvek, újságcikkek, riportok, kritikák, sztárfotók, de legfőképpen a filmek forgatása közben készült felvételek, az ún. werk-, stand- és reklámfotók), valamint a filmek plakátjai. Ezekből ugyanis valamelyest visszaidézhető, rekonstruálható az elveszett némafilm tartalma, hangulata, képi világa, miliője, technikai és művészi színvonala.

Kamarakiállításunkon a Magyar Nemzeti Filmarchívum film- és külön-gyűjteményeiben féltve őrzött, az *EFG projektben szereplő*, a némafilm korszakban készült magyar filmekből, fotókból és filmplakátokból mutatunk be válogatást. A budapesti és a kolozsvári filmműhelyekben Antalfy Sándor, Garas Márton, Janovics Jenő, Pásztor M. Miklós, Uher Ödön és mások mellett forgatta első filmjeit a későbbiekben világkarriert befutó **Korda Sándor** (Sir Alexander Korda) és **Kertész Mihály** (Michael Curtiz) is.

A forgatásokon készült fotókon és a filmplakátokon láthatók a kor legendás magyar színésznői és színészei, **Bajor Gizi**, **Blaha Lujza**, **Fedák Sári**, Lábass Juci, Lenkeffy Ica és **Csontos Gyula**, Rajnay Gábor, **Rátkay Márton**, **Uray Tivadar** és mások, akiket korabeli sztárfotókon is bemutatunk.

Ezek a forgatásokon készült fotók nemcsak film-, hanem egyúttal fotótörténeti kuriózumok is, hiszen a kolozsvári Dunky fivérekét méltán tekinthetjük a magyar werkfotózás megeremtőinek, első igazi mestereinek.

A magyar némafilm-plakátok pedig alkotóik, attraktivitásuk, magas művészi színvonaluk, technikai kivitelezésük okán a hazai művészettörténetben (plakátművészet, litográfiatörténet) is fontos helyet foglalnak el.

A kiállításához vetítéssorozat is kapcsolódik, melyen kizárólag kuriózumokat lehet majd látni, többek között *Korda Sándor: Aranyember* (1918), *Janovics Jenő: Utolsó éjszaka* (1917) és *Deésy Alfréd: Aphrodité* (1918) című alkotását.

A Műcsarnok és a Magyar Nemzeti Filmarchívum kapcsolatának több évre visszanyúló gyökerei vannak. Együttműködésükben jött létre a BBS Archívum, mely a Műcsarnok könyvtárában működő kutatóarchívum és webes adatbázis. A kiállítás multimédiás termináljain az EFG archívuma mellett a Balázs Béla Stúdió csaknem 200 órányi filmtartalmát is hozzáférhetővé tesszük.

Filmprogram:

Augusztus 4-én 18 h: **Simon Judit** (1915, Hungária Filmgyár, R: Mérei Adolf, '54)

Az utolsó éjszaka (1917, Transsylvania Filmgyár, R: Janovics Jenő, '62)

Augusztus 18-án 18h: **Keserű szerelem (Hunyadi János, Le Purge**, 1912, Hunnia Biográf, R: Góth Sándor, '8)

MŰCSARNOK
Kunsthalle | Budapest

www.mucsarnok.hu - www.kunsthalle.hu

Három hét (Seelige drei Wochen, 1917, Hungária Filmgyár, R: Garas Márton, '93)

Szeptember 1-én 18h: **Az utolsó hajnal** (töredék, 1917, Phönix Filmgyár, R: Kertész Mihály, '17)

Az aranyember (1918, Corvin Filmgyár, R: Korda Sándor, '85)

Szeptember 8-án 18h: **Fületlen gomb (Der verlorene „Knopf”**, 1918, Star Filmgyár, R: Kéméndy Jenő, '17)

Aphrodité (1918, Star Filmgyár, R: Deésy Alfréd, '90)

Szeptember 15-én 18h: **János vitéz** (töredék, 1924, Deésy Filmgyár, R: Deésy Alfréd, '18)

Hegyek alján (Baskická laská, 1920, Star Filmgyár, R: Balogh Béla, '80)

Szeptember 22-én 18h: **Őfelsége a király nevében** (propagandafilm, 1919, '9)

Az obsitos (1917, Astra Filmgyár, R: Balogh Béla, '65)

Közreműködő partner: Magyar Nemzeti Filmarchívum

Támogatók: European Film Gateway, Europeana

Az Európai Unió eContentplus programjának társ-támogatásával.